

De Turkse Moskee in Leiden

In 1965-1966 werd door vijf bedrijven het Woonoord aangelegd op een terrein aan de Zijldijk in Leiderdorp, zodat de arbeidsmigranten – onder andere uit Turkije – zich hier konden huisvesten. Naarmate het aantal Turkse arbeidsmigranten toenam werd de behoefte aan gezamenlijk bidden en Koran leren sterker. Vooral de behoefte om het Vrijdagmiddaggebed, het Offerfeest en het Ramadanfeestgebed gezamenlijk te beoefenen nam toe.

Tussen Den Haag en Leiderdorp

De Leidse en Leiderdorpse Turkse moslimgemeenschap ging naar Den Haag, waar wel een Turkse moskee was. Achter Hoefkade was een voormalige schoolgebouw verbouwd en door de Turken als moskee ingericht. De heer Cafer Yavuz was de voorzitter van de Haagse moskee.

Tolk Yusuf Küçükşen was de eerste voorzitter van de Turkse moskeevereniging.

Bewoners Woonoord met o.a. Abdullah Memişoğlu, 1971

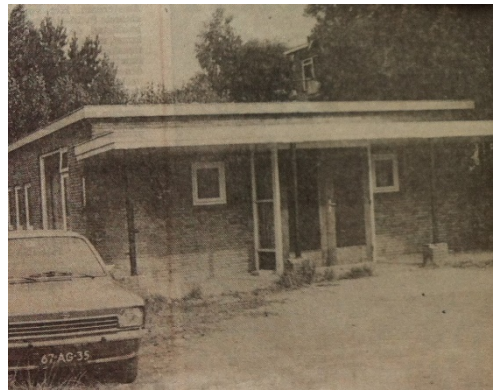
De Leidse/Leiderdorpse moslims hebben bij de heer Cafer Yavuz een verzoek neergelegd om een keer per week hun imam naar Leiderdorp te sturen om onderwijs te geven. Dit was natuurlijk niet te doen, omdat zij ook maar één imam hadden. Op zijn advies zijn wij, Hasan Güney en Abdullah Memişoğlu, bij de mensen langs geweest om te kijken of er draagvlak was voor het oprichten van een eigen moskee. De animo was groot. Yusuf Küçükşen (tolk) was de enige die goed Nederlands sprak. Hasan Güney en Abdullah Memişoğlu hebben hem gevraagd om als Memişoğlu voorzitter op te treden, aangezien er veel papierwerk bij zou komen kijken. De heren Küçükşen, Memişoğlu en Güney hebben een afspraak gemaakt met de gemeente Leiderdorp en aangegeven dat zij een eigen ruimte wilden hebben voor religieuze activiteiten.

Een eigen imam

In de jaren 70 waren er twee officiële Turkse imams in Nederland, Celal Eryiğit en Saadedtin Gürışık. Beide imams gingen iedere vrijdag naar een andere stad om een vrijdaggebed te leiden. Omdat voor Celal Eryiğit de diensttijd van vijf jaar bijna om was, wilde hij zich permanent vestigen in Nederland. Hij gaf aan dat hij voor ons in Leiden/Leiderdorp wilde werken. Wij konden als startende organisatie echter zijn salaris niet bekostigen. Ons wens naar een eigen imam groeide. In Nederland had je verder geen imams. We hebben een verzoek ingediend bij de Turkse ambassade in Den Haag voor een eigen imam. In 1978 nam de Turkse overheid het besluit om imams naar het buitenland te sturen. Voor Nederland werden vijf imams vrij gemaakt. Eind 1979, begin 1980 kwam Zeki Erdoğan, onze eerste imam, vanuit Turkije naar Leiderdorp.

Een moskee in Leiderdorp

In 1976 hebben wij – Yusuf Küçükşen, Abdullah Memisoğlu en Hasan Güney – officieel de Turkse Islamitische Vereniging in Leiderdorp opgericht. Omdat de Turken in Leiden én Leiderdorp woonden hebben de gemeenten Leiden en Leiderdorp gezamenlijk gezocht naar een geschikte ruimte voor ons. Door de gemeente Leiderdorp is eind 1979, begin 1980 achter de Splinterlaan het Groene Kruis-gebouw aan ons verhuurd voor 550 gulden, exclusief gas water elektriciteit, voor 5 jaar. Hierin heeft de VVD-wethouder mevrouw Geenjaar een grote rol gespeeld. Om het gebouw gereed voor gebruik te maken, moest er behoorlijk verbouwd worden. De begroting die was opgesteld voor de verbouwing konden wij financieel niet dragen. Gemeente Leiden en Leiderdorp had rond 43.000 gulden geschonken voor de renovatie van het Groene Kruis-gebouw. Na de renovatie konden wij eindelijk ons gebouw in gebruik nemen.

De eerste Turkse moskee kwam in het vroegere Groene Kruisgebouw aan de Spinterlaan in Leiderdorp.

Na een jaar begon het Groene Kruis-gebouw te klein te worden voor ons. De moskee was op vrijdag zo vol dat de mensen in weer en wind buiten stonden om mee te bidden, omdat binnen geen ruimte meer was. Tijdens de winter stonden er mensen op ijs te bidden. Dat was de druppel die de emmer deed overstromen. De achterban was boos en wilde van ons dat wij een grotere ruimte gingen zoeken.

Naar de Hooigracht

Na twee jaar hebben wij het gebouw van het Leger des Heils aan de Hooigracht 30-30B gekocht. Mevrouw Maria Vos van de Stichting Welzijn heeft ons getipt over die locatie van Leger des Heils aan de Hooigracht 30-30B; zo kwamen wij achter dat deze te koop zou komen te staan. Mevrouw Maria Vos heeft toen voor ons een afspraak geregeld met de vertegenwoordigers van Leger des Heils. Zo maakten Hasan Güney en Abdullah Memişoğlu kennis met die vertegenwoordigers en hebben zij de wens het pand te kopen uitgesproken.

De moskee aan de Hooigracht

Het Leger des Heils heeft ons aanbod geaccepteerd en aangegeven dat de verhuizing nog een jaar zou duren. De Turkse Islamitische Culturele Vereniging heeft dit geaccepteerd, omdat de ruimte aan de wensen voldeed. In 1983 is het akkoord bereikt tussen Leger des Heils en TICV en in 1984 vond de verhuizing van Leiderdorp naar Leiden plaats.

Ook aan de Hooigracht moest veel verbouwd worden. Met de hulp van Maria Vos hebben wij bij het Professor Waardenburgfonds – verbonden aan de ministerie van Sociale Zaken (SoZa) – een aanvraag ingediend voor renovatiekosten, een bedrag van rond de 30.000 gulden. Die aanvraag is door het fonds gehonoreerd. Toen wij in 1983 met de renovatie wilden starten, hebben wij het fonds gevraagd om het bedrag uit te keren. Het fonds was echter opgeheven. Wij hebben hiertegen bezwaar gemaakt bij de ministerie van SoZa. Ons bezwaar

werd toegewezen en het bedrag is uitgekeerd. Zonder de bijdrage van het fonds konden wij niet starten met de verbouwing, want ons spaargeld hadden wij gedoneerd aan de getroffensten van de zware aardbeving in 1983/1984 in Erzincan, Erzurum in Turkije.

De Mimar Sinan-moskee en de oproep tot gebed

Na afronding van de verbouwing hebben wij gezocht naar een passende naam voor onze moskee en deze de Mimar Sinan-moskee genoemd, naar de beroemde architect uit het Ottomaanse rijk, onder meer bekend door de Blauwe Moskee in Istanboel. Onze tweede imam, aan de Hooigracht, werd Cumali Eker.

Vervolgens hebben wij de moskee gescheiden van de culturele activiteiten. De Mimar Sinan-moskee voerde religieuze activiteiten uit en de Turks Islamitische Culturele Vereniging organiseerde cultureel-maatschappelijk activiteiten. Sinds 1984 hadden wij twee organisaties onder één dak.

De oproep tot gebed werd op de Hooigracht in 1985 openlijk gehouden, voor het eerst in Europa.

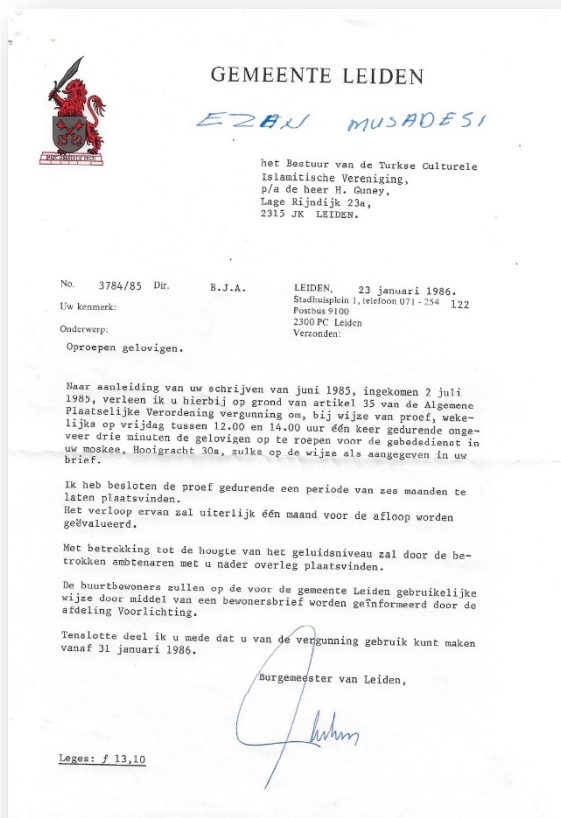

De eerste gebedsbijeenkomst in de moskee aan de Hooigracht

Op dat moment was Abdullah Memişoğlu voorzitter, Ahmet Altuntaş vicevoorzitter en Hasan Güney de secretaris. Abdullah Memişoğlu heeft tot en met maart 1986 gefunctioneerd. Daarna heeft hij zijn functie neergelegd. De heer Ahmet Altuntaş heeft de functie van voorzitterschap in 1986 overgenomen, echter in het zelfde jaar is hij met zomervakantie gegaan en heel lang niet terug gekomen. Daarom hebben verkiezingen plaatsgevonden. Hasan Güney werd gekozen en benoemd tot de voorzitter van de Turkse moskee. In 2011 heeft hij zijn functie als voorzitter neergelegd i.v.m. zijn gezondheid.

De oproep tot gebed is ruim in het nieuws geweest omdat het voor het eerst in (West-) Europa plaatsvond. De heer Memişoğlu kon er i.v.m. met zijn werk niet bij zijn. Daarom heeft de vicevoorzitter Ahmet Altuntas op verzoek van het bestuur een live-reportage van de oproep verzorgd bij het nieuwsprogramma Pasaport (uitzending publieke omroep Nederland), vertegenwoordigd door Nihal Doğan.

De officiële aanvraag voor de oproep tot gebed aan de College van Burgemeesters en Wethouders van gemeente Leiden werd geschreven door Hasan Güney met behulp van Carel van Ingen (beleidsmedewerker gemeente Leiden). Voordat de vergunning verleend kon worden hebben de heer Snouck Hurgronje (vergunningen gemeente Leiden) en de heer Hasan Güney nog gesproken over de

tijdstippen van de oproep op vrijdagmiddagen en de volume ervan. Nadat hierover duidelijke afspraken waren gemaakt, is de vergunning verleend.

Een grotere moskee in De Kooi

Binnen enkele jaren werd ook Hooigracht te krap voor de Turkse moskee. Opnieuw zijn ze gestart met het zoeken naar een grotere ruimte. De voorzitter van Raad van Kerken heeft de voorzitter van de Turkse moskee,

De laatste hand wordt gelegd aan de minaret van de moskee in de Kooi.

Hasan Güney benaderd en aangegeven dat de Petra-kerk aan de Curaçaostraat 1-3 beschikbaar was. Het bestuur van de kerk wilde niet dat het pand gesloopt werd. Het zag liever dat het gebouw zijn religieuze functie behield. De heer Hasan Güney ging samen met de heer Fahri Demir (voormalig voorzitter Islamitische stichting Nederland) en Emine Güney (tolk) op bezoek bij de Petra-kerk. Na goedkeuring door de achterban heeft de Turkse moskee de Petra-kerk gekocht. Echter, ze hadden nog een zetje nodig als bestuur, want de

Voorzitter Hasan Güney vertelt op de open dag over de moskee aan wijkbewoners.

verantwoordelijkheid was groot. Daarom stelde voorzitter Hasan Güney CDA-wethouder Aart van Bochove voor even aan als voorzitter van de Turkse moskee en liet het besluit tot het kopen van de Petra-kerk nemen door wethouder Aart van Bochove (meer hierover is te vinden in het boek *De toekomst zal veel beter zijn; de pioniers*).

Abdullah Memişoğlu, Oud-voorzitter Turkse moskee Mimar Sinan Leiden

Hasan Güney heeft bovenstaande informatie bevestigd in 2014..